

Για την Πόλη της Λευκωσίας

Περπατώντας τα πρωινά του Σαββάτου πίσω από την Αρχιεπισκοπή, περνά κανείς από τον κύριο Δημήτρη τον ποδηλατά, το πελεκανιό με την μεγάλη ξύλινη πόρτα, το γκραφίτι που διαβάζει «The Pope is dead», το σκονισμένο και σφαλισμένο τυπογραφείο «Κόσμος», και μετά μια απλωσιά και ακούγονται οι φωνές της λαϊκής αγοράς έξω από το Παλαιό Δημαρχείο «θκυό σακκούλλες δέκα σελίνια οι τομάτες!» και κοιτάς προς τα πάνω και βλέπεις ουρανό πολύ και κοιτάς προς τα κάτω, και μέσα από την περίφραξη και το πράσινο δίκτυο βλέπεις καλυμμένη με άσπρα υφάσματα αδιάβροχα μια πόλη, την πόλη, που σε κρυφοκοιτάζει. Τα σχέδια των δημοτικών αρχών προβλέπουν ότι σύντομα τη γωνιά αυτή της βυζαντινής και μεσαιωνικής πόλης (η οποία διατηρεί και δάπεδο της εποχής του Χαλκού!) θα τη βλέπουμε να ξετρυπώνει δίπλα ή/και κάτω από τον όγκο του μεγαλειώδους νέου Δημοτικού Μεγάρου.

«Η μόνη περιουσία είναι η μνήμη» λέει ο Φίλιππος Κουτσαφτής στο ντοκυμαντέρ του για την Ελευσίνα «Αγέλαστος Πέτρα» (2000), όπου ο κατατρεγμένος και αλαφροίσκωτος Παναγιώτης Φαρμάκης με εμμονή ψάχνει για αρχαιολογικά κατάλοιπα μέσα από τα μπάζα της Ελευσίνας και μεταφέρει στο Μουσείο με το καρτσάκι του τμήματα αρχαίων κολόνων που βρήκε πεταμένα κάπου κοντά στη θάλασσα...

Τα νεο-αποκαλυφθέντα τμήματα της πόλης μας ήρθε φέτος να επισκεφτεί ο διεθνούς φήμης καθηγητής του Πανεπιστημίου του Αάχεν της Γερμανίας, αρχαιολόγος Μίκαελ Γιάνσεν το όνομα του οποίου ήταν μέσα στον κατάλογο εμπειρογνομόνων που συντάχθηκε από την Ουνέσκο για λογαριασμό του Τμήματος Αρχαιοτήτων και του Δήμου Λευκωσίας. Ο καθηγητής πρότεινε κάποιες 'λύσεις' για τους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσαν πιο ανώδυνα να συμβιώσουν τα αρχαιολογικά κατάλοιπα με το Μέγαρο αλλά εμείς εδώ θα κρατήσουμε την αντίδραση του καθηγητή όταν του αναφέρθηκε ότι έχει ήδη ληφθεί η πολιτική απόφαση για την κατασκευή του δημοτικού μεγάρου στη συγκεκριμένη περιοχή «...αυτό είναι το τελευταίο έργο που θα μπορούσατε να φέρετε μέσα στην πόλη» (Ο Φιλελεύθερος 01/10/2005, σ. 3). Την ίδια ώρα και λίγο πιο πέρα, στην περιοχή της Καστελλιώτισσας, εκεί όπου συναντάει η οδός Μεγάλου Αλεξάνδρου την Αλεξίου Κομνηνού, ο μηχανικός εκσκαφέας ξεκινούσε την εκσκαφή για τη δημιουργία του υπόγειου χώρου στάθμευσης του προβλεπόμενου κτιρίου του Συμβουλίου Αποχετεύσεως Λευκωσίας (ΣΑΛ). Αυτές τις μέρες μπορεί κανείς να δει από το δρόμο τα αρχαιολογικά κατάλοιπα που έχουν εντοπιστεί στο χώρο αυτό. Η σημασία τους ακόμη δεν έχει ανακοινωθεί όμως ως περαστικός μπορείς μέσα από την περίφραξη να δεις ακόμη ένα τμήμα της πόλης να φανερώνεται μέσα από το λασπωμένο χώμα.

Δρόμοι αρχαίοι λιθόστρωτοι, εργαστήρια της ελληνιστικής πόλης στον κατάσπαρτο από αρχαιότητες λόφο του Αγίου Γεωργίου (ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ), πηγάδια, δεξαμενές, εκκλησίες πλαισιωμένες με ταφές, μοναστήρια μεσαιωνικά... Η ιστορία της πρωτεύουσας αποκαλύπτεται εδώ και μια δεκαετία διακριτικά και αθόρυβα με ρυθμούς όμως ραγδαίους. Και αυτό χάρη στα αναπτυξιακά σχέδια για την ανέγερση ως επί τω πλείστον δημοτικών και κρατικών κτηρίων: Βουλή των Αντιπροσώπων, Δημαρχείο, Ανώτατο Δικαστήριο, Πολεοδομία, Συμβούλιο Αποχετεύσεως Λευκωσίας. Η πόλη αυτή ξαφνικά έχει γεμίσει από ανασκαφές σωστικού χαρακτήρα. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, από τον Ιούνιο του 2004 η εντός των μεσαιωνικών τειχών Λευκωσία κηρύχθηκε ολόκληρη 'μνημείο Β' Πίνακος' πράγμα που σημαίνει ότι κάθε επέμβαση στην εντός των τειχών πόλη θα πρέπει να επιβλέπεται από λειτουργούς του Τμήματος Αρχαιοτήτων. Σωστικές ανασκαφές γίνανε και γίνονται και στην εκτός των τειχών πόλη (στο λόφο Αγίου Γεωργίου ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ όπου προβλέπεται να κτιστεί η νέα Βουλή των Αντιπροσώπων, στο Ανώτατο Δικαστήριο όπου αποκαλύφθηκε μέρος του Κιστερκιανού μοναστηριού του Αγίου Θεοδώρου και στο χώρο όπου προβλέπεται να ανεγερθεί το νέο

κτήριο της Πολεοδομίας). Οι ιστορίες μιας πόλης...

Στην Ελευσίνα ο Φίλιππος Κουτσαφτής («Αγέλαστος Πέτρα») από το 1987 μέχρι το 2000 αναζητούσε στους ανθρώπους και στο περιβάλλον τους μια αίσθηση μέτρου και ισορροπίας «...σ' αυτόν τον τόπο που τα 'χασε προ πολλού». Οι ενέργειες για 'αναζωογόνηση' της εντός των τειχών Λευκωσίας από τις δημοτικές και τις κρατικές αρχές προβληματίζουν πολλούς και επηρεάζουν περισσότερους ενώ η αίσθηση του μέτρου και της ισορροπίας δεν φαίνεται να αποτελεί έργο κανενός δημόσιου φορέα. Για την Ελευσίνα, τη μικρή αυτή βιομηχανική πόλη 20 χιλιομέτρα δυτικά της Αθήνας, η αδηφάγος ανάπτυξη και το κυριολεκτικό άλεσμα της μνήμης που κατέγραψε ο φακός του Φίλιππου Κουτσαφτή αποτελούν μια πραγματικότητα, ένα ταξίδι χωρίς επιστροφή ίσως. Την 'αναζωογόνηση' της εντός των τειχών Λευκωσίας όμως ίσως καταφέρουμε να την 'αρπάξουμε' από τις χούφτες των μηχανικών εκσκαφέων... Δεν είναι εύκολη υπόθεση όμως τουλάχιστον δεν είναι αργά. Ήρθε ίσως ο καιρός για ουσιαστικές παρεμβάσεις παρά για θρήνους ανώφελους...

A.E

[Φάλιες, Ελευθεριακό Δίκτυο στην Πόλη \(Ομάδα\), Δεκαετία 2000-2009, 2005](#)

From:
<https://movementsarchive.org/> - Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:
https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:magazines:falies:falies_online1:lefkosia

Last update: **2025/07/15 13:46**

